

Çocuk ve Kıyı Çullukları

Aysel Banu YAVUZAL

Çocuk ve Kıyı Çullukları

Aysel Banu YAVUZAL

Her sabah Sam okuldan önce kıyıya koşardı. Kırmızı kova şapkasını takar, küçük bir defter taşırdı. Kıyı çullukları hep oradaydı, ıslak kumda minik hızlı bacaklarıyla koşarlardı. Küçük kurmalı oyuncaklara benzerlerdi, yavaşlayıp sonra yeniden ileri fırlarlardı. Sam onları izlemeyi çok severdi. Defterine yazdı: 'Kıyı çullukları tanıdığım en hızlı kuşlar.'

Bir kıyı çulluğunun sağ bacağında küçük gümüş bir halka vardı. Sam ona Pip adını taktı. Pip'in kahverengi-beyaz benekli tüyleri ve soluk bir karnı vardı. Diğerleriyle birlikte koşar, sonra sakin kumsalda dinlenirdi. Sam, Pip'in uzun ince bacaklarının onu ne kadar hızlı taşıdığını fark etti. Defterine Pip'in resmini çizdi ve gülümsedi. 'Sen benim favorimsin,' diye fısıldadı.

Okulda Sam'in öğretmeni Bayan Lee yeşil bir hırka ve yuvarlak gözlükler takardı. Boyun askısında kuş şeklinde bir broş vardı. 'Bugün uzaklara giden kuşları öğreneceğiz,' dedi. Sam doğruldu. Pip'i ve diğer kıyı çulluklarını düşündü. Bayan Lee sınıfa gülümsedi. 'Bazı kuşlar her yıl binlerce kilometre uçar. Dinlenmek ve beslenmek için özel yerlere ihtiyaçları var.'

Bayan Lee uzun bir çubukla bir haritayı gösterdi. 'Kıyı çullukları uzak kuzeyden ta güneye uçar,' dedi. 'Yol boyunca kumsallarda mola verirler. Ama birçok kumsal insanlar ve köpeklerle kalabalıktır. Kuşlar dinlenemez.' Sam kendi kıyısını düşündü. Sabahları sakindi ama sonraları bazen kalabalık olurdu. Elini kaldırdı. 'Ben her gün kıyı çulluğu görüyorum,' dedi.

Sam Pip'i anlatırken sınıf öne eğildi. Küçük kuşun çizimi olan defterini gösterdi. 'Pip ıslak kumda koşuyor,' dedi Sam. 'Ve kumsalın sakın kısmında dinleniyor.' Yanında oturan Maya sırtıttı. 'Çizimin harika!' dedi. Bayan Lee başını salladı. 'Sam'in gözlemleri önemli. Kıyı çulluklarına dinlenme yerlerini koruyarak yardım edebiliriz.'

Bayan Lee göçü anlattı. 'Kıyı çullukları uzun yolculukları boyunca dinlenmek ve beslenmek için güvenli, sessiz kumsallara ihtiyaç duyar,' dedi. 'Bir kumsal çok kalabalık olduğunda kuşlar enerjilerini tüketir ve yolculuklarını tamamlayamaz.' Sınıf sessizdi, düşünüyordu. Sam, Pip'in günlerce uçup sakin bir yer aradığını hayal etti. Yardım etmek istedi. 'Ne yapabiliriz?' diye sordu.

Bayan Lee gülümsedi. 'Başkalarına güvenli kıy dinlenme yerlerini öğretmek için bir pano hazırlayabiliriz,' dedi. Sınıf fikirlerle kaydandı. Maya elini kaldırdı. 'Arka fonu ben boyayabilirim!' dedi. Sam defterini düşündü. 'Gözlemlerimi paylaşabilirim,' dedi. Bayan Lee her öğrenciye bir görev verdi. Sam gurur duydu. Küçük defteri yardımcı olacaktı.

Maya büyük mavi bir gökyüzü ve altın rengi bir kumsal boyadı. Hızlı bacaklı minik kıyı çullukları ekledi. Sam kâğıttan kıyı çullukları kesip kahverengi ve beyaza boyadı. Birinin bacağında gümüş halka olmasına dikkat etti. 'Bu Pip,' dedi Maya'ya. Maya güldü ve bacağa gümüş bir nokta boyadı. Pano parlak ve canlı görünmeye başladı.

Bayan Lee sınıfa panonun bilgilerini yazmada yardım etti. 'Kıyı çullukları binlerce kilometre uçar,' diye okudu. 'Dinlenmek ve beslenmek için sessiz kumsallara ihtiyaçları var.' Sam bir tabela ekledi: 'Lütfen kumsalları minik yolcularımız için temiz ve sessiz tutun.' Maya çevresine büyük bir kalp boyadı. Sınıf birlikte çalıştı; kesti, boyadı ve yazdı. Pano giderek daha renkli ve eğlenceli oldu.

Pano bitince Bayan Lee onu okul koridoruna astı. Kumlu bir kıyı, koşan ve dinlenen kıyı çullukları görünüyordu. Göç yolunu bir okla gösteren büyük bir harita vardı. Sam geri çekilip baktı. Mutlu hissetti. 'Pip gurur duyardı,' dedi. Maya başını salladı. 'Bence de,' dedi.

Ertesi gün diğer sınıflar panoyu görmeye geldi. Sam ve Maya sırayla anlattı. 'Kıyı çulluklarının yardımımıza ihtiyacı var,' dedi Sam bir grup küçük çocuğa. 'Dinlenmek için sessiz kumsallara ihtiyaçları var.' Çocuklar kocaman gözlerle dinledi. Sam cesur ve gururlu hissetti. Önemli bir şeyi paylaşıyordu. Maya herkese küçük kâğıt kıyı çullukları dağıttı.

Bayan Lee Sam'e gülümsedi. 'Hepimize önemli bir şey öğrettin,' dedi. 'Gözlemlerin fark yarattı.' Sam defterine baktı. Kıyıda koşan Pip'i düşündü. 'Umarım Pip'in yolculuğu güvenli geçer,' dedi. Bayan Lee başını salladı. 'Senin ve sınıfın sayesinde daha çok insan nasıl yardım edileceğini bilecek.' Sam içinin ısındığını hissetti.

O öğleden sonra Sam kıyıya döndü. Kıyı çullukları oradaydı, hızlı bacaklarıyla koşuyorlardı. Pip de oradaydı, gümüş halkası güneşte parlıyordu. Sam sessizce oturup izledi. Koşmadı, bağırmadı. Kuşların dinlenip beslenmesine izin verdi. 'Yolun açık olsun, Pip,' diye fısıldadı. Küçük kuş, yeniden koşturmaya başlamadan önce ona bakmış gibiydi.

Sam defterini açtı ve Pip'in kocaman gülümseyen bir resmini çizdi. Yazdı: 'Kıyı çullukları küçük ama cesur. Çok uzaklara uçarlar. Kumsalları sessiz ve temiz tutarak onlara yardım edebiliriz.' Defteri kapattı ve güneşin suda parıldamasını izledi. Mutlu ve huzurlu hissetti. Kıyı, kuşlar ve insanlar için özel bir yerd.

Ertesi hafta okulda Bayan Lee, 'Panomuz birçok insanın kıyı çulluklarını öğrenmesine yardımcı oldu,' dedi. Sınıf alkışladı. Maya, Sam'le çak bir beşlik yaptı. 'Başardık!' dedi. Sam hızlı ve parlak gülümsemesiyle gülümsedi. Küçük eylemlerin bile büyük fark yaratabileceğini biliyordu. Sınıfları sayesinde kıyı çulluklarının yolculukları daha güvenli olacaktı.

Sam hâlâ her sabah kıyı çulluklarını izliyor. Defterini taşıyor ve kırmızı kova şapkasını takıyor. Minik kuşların çok uzun bir yol kat ettiğini biliyor. Ve insanların sessiz kumsalları koruyarak onlara yardım edebileceğini biliyor. Defterine yazıyor: 'Kıyı çulluklarının dinlenmek için güvenli yerlere ihtiyacı var. Kıyılarımızı sessiz ve nazık tutalım.' Gülümsüyor, yeni bir güne hazır.